

Standaard

Ervaringsbewijs
zelfstandige kapper (m/v)

Standaard voor het ervaringsbewijs zelfstandige kapper (m/v)

Omschrijving van het beroep:

De zelfstandige kapper is een kapper die kapsels realiseert en een eigen kapsalon zonder personeel beheert zodat de klanten tevreden zijn over de kappersdiensten en -producten.

Kerncompetenties:

De beroepsbeoefenaar kan

- haren wassen en verzorgen
- haren knippen
- haren krullen en blijvend omvormen
- kleurformules samenstellen
- lokken en haren kleuren
- haren drogen en afwerken
- haren analyseren
- een adviesgesprek voeren
- met klanten omgaan
- plannen en organiseren
- veilig, hygiënisch en milieubewust werken

Algemene informatie:

- Standaardnummer: 06/26
- Categorie: 2
- Argumentatie: omwille van de aankoop van oefenhoofden en het gebruik van software voor eventuele simulaties, bevraging
- Brondocument(en): SERV-beroepencluster haartooi, 2003
- Datum advies van de SERV: 17 januari 2007

Haren wassen en verzorgenSuccescriteria:

- Voelt of de watertemperatuur goed is
- Bevochtigt alle haren
- Brengt shampoo- en verzorgingsproduct aan in overeenstemming met de analyse en de verdere behandeling
- Wast de haren diepgaand of oppervlakkig volgens de verdere behandeling
- Spoelt afhankelijk van het product de haren zodat er geen productresten achterblijven
- Droogt de haren in functie van de verdere behandeling

Haren knippenSuccescriteria:

- Maakt afdelingen in overeenstemming met de vereiste vorm en volgorde van het kapsel, al dan niet gebruikmakend van haarklemmen
- Houdt de kniplijn zichtbaar bij het knippen
- Zorgt voor een gelijkmatige spanning en/of een gradatie volgens het kapsel in de te knippen haarlok
- Verpersoonlijkt het kapsel rekening houdend met de gelaatsvorm en het gewenste kapsel
- Verwijdert de donsharen in de nek met tondeuse of scheermes
- Verandert van positie rond de klant om de juistheid van de snit te verzekeren
- Doorkamt de haren om te zien of het kapsel technisch correct is uitgevoerd en verbetert indien nodig

Haren krullen en blijvend omvormenSuccescriteria:

- Kiest een product in functie van de toestand van het haar
- Brengt achtereenvolgend producten aan op de haren volgens het gewenste kapsel
- Maakt afdelingen in overeenstemming met vereiste vorm, volume, krulpatroon en volgorde van het kapsel
- Neemt haarlokken in overeenstemming met het materieel in functie van het kapsel
- Wikkelt de volledige haarlok gelijkmatig in volgens de richting van het kapsel
- Spoelt in functie van de behandeling de haren zodat er geen productresten achterblijven
- Verwijdert het materieel zonder de krulformatie te beschadigen
- Past een doffe kleur van het haar aan

Kleurformules samenstellenSuccescriteria:

- Maakt de formule in functie van het gewenste resultaat
- Maakt de formule in functie van de natuurlijke kleurtoon van het haar
- Past kleuren toe in overeenstemming met de gekozen modesnit
- Past een doffe schijn van een kleuring aan
- Past een onvoldoende dekking van grijze haren aan

Kennisvereisten:

De kandidaat moet kennis kunnen aantonen van:

- De Ster van Oswald

Lokken en haren kleurenSuccescriteria:

- Kamt het kapsel in model afhankelijk van de verdere behandeling
- Maakt afdelingen in overeenstemming met de volgorde van de behandeling en van het kapsel
- Brengt achtereenvolgend producten aan op droge of vochtige haren afhankelijk van het product en materieel
- Kneedt en/of malaxeert de haren zodat de kleuring goed indringt en zich ontwikkelt
- Spoelt de haren zodat er geen productresten achterblijven afhankelijk van het product

Haren drogen en afwerkenSuccescriteria:

- Brengt versteviger en afwerkingsproducten aan volgens het kapsel en de wens van de klant
- Maakt afdelingen in functie van het kapsel, al dan niet gebruikmakend van haarklemmen
- Stelt de temperatuur van de warmtebron in, in overeenstemming met de behandeling
- Droogt de haardos in de vorm van het gewenste kapsel
- Werkt het kapsel bij indien nodig
- Verandert van positie rond de klant om de juistheid van de afwerking te verzekeren
- Bevestigt de uitgevoerde behandeling en geeft aanwijzingen voor een volgende behandeling

Haren analyseren

Succescriteria:

- Stelt vragen over het haar/de huid, eventuele allergieën en de behandeling thuis
- Beweegt met de handen door het haar om de kenmerken te analyseren
- Bekijkt het haar/de huid om de kenmerken te analyseren
- Neemt één haar op verschillende plaatsen vast om de weerstand en de elasticiteit vast te stellen
- Bepaalt en noteert het percentage grijs haar
- Bepaalt en noteert de natuurlijke kleurtoon van het haar

Deze competentie moet worden beoordeeld tijdens de volgende cruciale momenten:

- Haren krullen en blijvend omvormen
- Kleurformules samenstellen

Een adviesgesprek voeren

Succescriteria:

- Stelt vragen aan de hand van een voorbeeld (boeken, andere media en kleurkaarten) om de wens van de klant te leren kennen
- Luistert naar de wensen, moeilijkheden en/of eerdere ervaringen van de klant
- Kijkt naar en observeert de stijl of het totaalbeeld van de klant
- Doet suggesties wat betreft lengte, vorm en/of kleur in overeenstemming met de kenmerken van de klant
- Raadt de klant een behandeling aan of af
- Vraagt het akkoord van de klant over de uit te voeren behandeling

Deze competentie moet worden beoordeeld tijdens de volgende cruciale momenten:

- Haren knippen
- Haren krullen en blijvend omvormen
- Kleurformules samenstellen

Met klanten omgaan

Succescriteria:

- Maakt contact met de klant binnen de 20 seconden
- Maakt oogcontact met de klant tijdens het werk, ook via de spiegel
- Overlegt over de wensen van de klant rekening houdend met de situatie in het kapsalon
- Vraagt aan de klant of alles naar wens is/verloopt
- Respecteert de keuze van de klant wanneer deze een dienst of product weigert
- Bedient de klant aan de kassa binnen de 45 seconden
- Bevestigt de uitgevoerde behandeling en geeft aanwijzingen voor een volgende behandeling

Deze competentie moet worden beoordeeld tijdens de volgende cruciale momenten:

- Haren wassen en verzorgen
- Haren drogen en afwerken

Plannen en organiseren

Succescriteria:

- Vult de behandelings- en klantgegevens schriftelijk of per computer aan
- Zet alle benodigde materieel en producten klaar voor het uitvoeren van de behandeling op basis van de gemaakte analyse
- Volgt de inwerktijd van producten in de tijd op
- Combineert behandelingen voor zover de behandelingen dit toelaten

Deze competentie moet worden beoordeeld tijdens de volgende cruciale momenten:

- Haren krullen en blijvend omvormen
- Lokken en haren kleuren
- Haren drogen en afwerken

Veilig, hygiënisch en milieubewust werkenSuccescriteria:

- Voorziet de klant van beschermend materiaal in overeenstemming met de behandeling
- Voorziet zichzelf van beschermend materiaal in overeenstemming met de behandeling
- Houdt zich bij het gebruiken van producten en materieel aan leveranciersvoorschriften en kenmerken van de klant
- Brengt producten alleen op de vereiste plaatsen aan
- Reinigt het gebruikte materieel
- Verwijdert resten en productafval onmiddellijk na de uitvoering in de daarvoor bestemde recipiënten

Deze competentie moet worden beoordeeld tijdens de volgende cruciale momenten:

- Haren krullen en blijvend omvormen
- Lokken en haren kleuren

Richtlijnen voor de beoordeling

- De beoordeling gebeurt aan de hand van volgende beoordelingstechnieken:
 1. Directe observatie tijdens een praktische proef
 - De kandidaat krijgt de opdracht twee klanten te behandelen die op hetzelfde moment binnenkomen.
 - De klanten wensen volgende behandelingen:
 - Klant één: wassen en verzorgen, knippen, blijvend omvormen, drogen en afwerken van de haren
 - Klant twee: wassen en verzorgen, knippen, lokken en haren kleuren, drogen en afwerken
 - De karakteristieken van de snit zijn dat er gewerkt wordt op een levend model volgens de nieuwste technieken en volgens de heersende modetrend.
 - De karakteristieken van de blijvende omvorming zijn dat er gewerkt wordt op een levend model met recht of licht krullend haar.
 - De karakteristieken voor het samenstellen van de kleurformule zijn:
 - De klant heeft een minimum uitgroei van twee centimeter en meer dan twintig procent grijs haar.
 - Voordat de formule wordt samengesteld om het haar van een klant te kleuren moet de beoordelaar zelf een analyse maken van de kleurtoestand en de kwaliteit van het haar van de klant.
 - De beoordelaar vergelijkt de eigen formule met die van de kandidaat en bespreekt achteraf met de kandidaat de formule en het ongewenste resultaat of resultaten ten gevolge van een verkeerde toepassing. Tijdens deze bespreking wordt ook de kennis van de Ster van Oswald bevroegd.
 - De kandidaat krijgt de opdracht aan de hand van een oefenhoofd mogelijke snitfouten te corrigeren waarbij de karakteristieken van de snitcorrectie zijn dat er maximum 2 snitfouten verwerkt mogen zijn per oefenhoofd.
 - De kandidaat krijgt de opdracht op een kaal hoofd het 3D-beeld van de gekozen snit te tekenen.
 2. Een interview achteraf over het volledige procesverloop inclusief stijl of totaalbeeld van de klant.
- Voor de beoordeling wordt er met een 3-puntenschaal gewerkt. De betekenis van de puntenschaal is de volgende:
 - 1 = het gedrag wordt niet geobserveerd
 - 2 = onzeker over het geobserveerde gedrag
 - 3 = het gedrag wordt geobserveerd
- De duurtijd van de beoordeling bedraagt maximum 5 uren, aaneensluitend, waarvan
 - 15 minuten voor de voorbereiding van de kandidaat
 - 4 uur en 30 minuten voor de uitvoering van de praktische proef
 - 15 minuten voor het interview
- Er kunnen maximum 2 personen tegelijk worden beoordeeld door 2 beoordelaars.

- In het testcentrum:
 - zijn alle benodigde producten, materieel en beschermingsmiddelen om de opdracht uit te voeren voorhanden en door de kandidaat vrij uit te kiezen. De kandidaat mag ook eigen materieel meebrengen en gebruiken.
 - wordt met levende modellen gewerkt die reeds in het testcentrum aanwezig zijn en die niet-allergisch zijn aan bepaalde producten.
 - zijn 1 kleurenlabo en per kandidaat 2 kaptafels, 2 wastafels en 1 oefenhoofd aanwezig. Het oefenhoofd moet voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - massieve structuur
 - langste haar bovenaan, kortste haar in nekgedeelte
 - minimaal 180.000 haren op het hoofd
- Om als competent beschouwd te worden moet de kandidaat aantonen dat hij/zij:
 - alle kerncompetenties in deze standaard beheerst.
 - de opdrachten binnen de voorziene tijd volledig kan afwerken.

Samenstelling stuurgroep en ontwikkelgroepInterviews:

- Ceulemans Johnny, UBK
- Coigné Stéphane, UBK
- Soetaert Chantal, zelfstandige kapster
- Volckeryck Christel, zelfstandige kapster

Stuurgroep en ontwikkelgroep:

- Bertrand Anne, sectorconsulent
- Coigné Stéphane, UBK
- Convens François, ACV
- De Ridder Noël, UBK
- De Rijck Theo, ACV
- De Waen Guy, UBK
- Laublin Régis, ABVV
- Poppe Walter, UBK
- Schoeters Paul, ACV
- Vermeulen Jef, UBK

Leeswijzer

Deze leeswijzer verduidelijkt de wijze waarop de onderdelen van de standaard dienen gelezen of geïnterpreteerd te worden.

Omschrijving van het beroep

De omschrijving van het beroep in een standaard bestaat uit een weergave van de hoofddoelstelling of de bestaansreden van het beroep, aangevuld met een beschrijving van het resultaat, de wijze waarop of de reden waarom het resultaat moet worden gehaald. De beroepsomschrijving geeft samen met de kerncompetenties een overzicht van de kern van het beroep.

Kerncompetenties

Kerncompetenties zijn die competenties die cruciaal zijn voor het uitoefenen van een bepaald beroep en die het verschil maken tussen een goede en een minder goede beroepsbeoefenaar. Kerncompetenties spelen een doorslaggevende rol bij het uitvoeren van een welbepaalde beroepsactiviteit. Kerncompetenties zijn afgeleid uit het ruimere beroepsprofiel en bestaan in principe uit zowel technische als meer transversale competenties.

Het aantal kerncompetenties is beperkt aangezien de standaard een bruikbaar beoordelingsinstrument moet zijn. **Alle** kerncompetenties moeten door een kandidaat worden beheerst om een ervaringsbewijs te behalen.

Succescriteria

Succescriteria zijn indicatoren die het voor de beoordelaar mogelijk maken om gericht naar een kerncompetentie te kijken. Succescriteria zijn de operationalisering of uitwerking van kerncompetenties in observeerbaar gedrag specifiek per beroep. Het gaat daarbij opnieuw om gedrag dat het verschil maakt tussen een goede en een minder goede beroepsbeoefenaar.

Succescriteria zijn zo gekozen en uitgezuiverd omschreven dat ze allemaal even belangrijk zijn voor de kerncompetentie waartoe ze behoren. De succescriteria zijn richtinggevend voor het beoordelen van het geobserveerde gedrag. Het zijn bakens aan de hand waarvan beoordelaars een uitspraak doen over het beheersen van de kerncompetentie. Dat wil ook niet zeggen dat wanneer er een richtcijfer in een succescriterium is opgenomen dit exact moet worden nagegaan. Het is een richtcijfer voor de beoordelaars waarop ze zich bij hun beoordeling moeten oriënteren.

Het aantal succescriteria is in functie van de bruikbaarheid eveneens beperkt.

Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied dat bij een bepaalde kerncompetentie wordt vermeld, geeft weer binnen welke context of contexten de kerncompetentie dient te worden beoordeeld. Het toepassingsgebied geeft met andere woorden de context aan waarbinnen de succescriteria moeten worden geobserveerd.

Opmerkingen

In de opmerkingen kan worden verwezen naar documenten, handboeken, die de beoordelaars kunnen gebruiken.

Kennisvereisten

In sommige gevallen kan een standaard ook bij bepaalde kerncompetenties kennisvereisten bevatten. Dit komt alleen voor wanneer de sector beslist dat de beoordeling van die kerncompetenties ook uit een kennisproef dient te bestaan.

Richtlijnen voor de beoordeling

De richtlijnen voor de beoordeling kunnen betrekking hebben op de proeven die moeten worden afgelegd, de beoordelingswijze (soort evaluatie, schalen, scores,...), de maximale duur van een beoordeling,...

Met een beroepsrelevante context wordt een gesimuleerde context bedoeld.

De richtlijnen zijn bindend voor de inhoud en het verloop van de beoordeling en moeten door iedere beoordelingsinstantie worden opgevolgd. Dit moet een gelijke en billijke beoordeling van iedere kandidaat garanderen.

Verklarende woordenlijst

Als laatste onderdeel kan een standaard een verklarende woordenlijst bevatten. Begrippen die in de standaard cursief zijn gedrukt, worden in deze woordenlijst verduidelijkt.